

Hon vågar att komma nära med hjälp av kameran. Nu möter du henne en gång i månaden i NWT:s Helg. Filmaren Sara Broos hittar inspiration i Berlin men hjärtat och livet finns i Fryksdalen.

Om tre dagar i Göteborg

Bland går det veckor utan att man känner att någonting särskilt händer, man gör det man ska, inga överraskningar, inga stora känslostormar eller inspiration. Särskilt november känns som en sån månad. Övergång från höst till vinter och mellanläget som en zon av gråhet och mörker. Tre dagar i Göteborg fick mig att vakna upp, skakas om och få tiden att expandera.

Jag ser teateruppsättningen Dogville på Folkteatern, (baserad på Lars von Triers film), en berättelse om hur ett fattigt samhälle i Klippiga Bergen i USA tar emot främlingen Grace, en ung kvinna på flykt från maffian. Hon hjälper dem och gör sitt bästa för att passa in, men de får inte grepp om henne, den mystiska främlingen. Kan de lita på henne? Plötsligt vänder sig byborna mot henne och deras godhet och välvilja övergår successivt i övergrepp och grymhet.

Deras onda handlingar rättfärdigas med att hon ska vara tacksam för att de skyddar henne från andras ondska. De kedjar fast henne, tvingar henne att arbeta som en slav, männen våldtar henne, kvinnorna förnedrar henne. Hon gör inte motstånd, i stället förlåter hon dem och tycker synd om sina förövare. I slutet hinner maffian upp henne och den värsta förbrytaren visar sig vara hennes egen far. Men istället för att vilja döda henne ber han om försoning. Och till slut vaknar ondskan och hämndbegäret i henne och

Bahareh Razekh Ahmadi i föreställningen Upprorets Poet.

FOTO: OLA KJELBYE/GÖTEBORGS STADSTEATER

med sin fars hjälp avrättar hon kallblodigt varje invånare i byn, även barnen.

Dagen efter hälsar jag på min vän Jila Mossaed, som är poet och bor i Majorna. 1986 kom hon till Hagfors som flykting från Iran. Vi pratar om kärlek, om poesi, om nödvändigheten att uttrycka sig, hitta ett språk för allt det som egentligen inte går att definiera. Om ensamhet och anonymitet. Om krigets färd, om grymheten i världen, om motstånd. Om att hamna i Hagfors, som poet, utan språk. Mitt i vintern. Om att göra en klassresa neråt. Att förlora allt. Jila som nu är invald i Svenska Akademien. Vilken enorm resa hon har gjort, bara det att erövra ett nytt språk, att skriva poesi på ett språk som inte är ditt eget.

På kvällen ser jag och mina föräldrar den helt magiska föreställningen Upprorets Poet på Göteborgs Stadsteater i regi av Rebecca Örtman. Jila har skrivit manus och förekommer själv i historien, en slags dialog mellan två poeter från olika generationer. Den iranska poeten och ikonerna Forough Farrokhzad som inspirerade Jila som ung när hon själv började skriva.

En kvinna som gick sin egen väg och levde ett utsvävande liv, en symbol för kvinnors frihet. Hon skrev sensuella, natursköna och frihetssökande dikter och blev en ikon för miljontals människor. Men priset var högt. Dikten är en manlig domän i Iran och Forough förnyade både form och innehåll

och levde ett kompromisslöst liv. Hon dog i en bilolycka 1967, körde för fort, väjde för en skolbuss och kraschade in i en stenvägg. På morgonen dag tre träffar jag Jyoti Mistry, filmare från Sydafrika som är ny filmprofessor på Akademi Valand. Någon som lyssnar aktivt och är uppriktigt intresserad. Hon strålar av energi. Vi pratar om samarbeten mellan våra skolor, Alma Manusutbildning och Valand. Jag tänker hur befriande det är med någon som kommer utifrån, som tillför nytt liv, en ny blick och visar på nya möjligheter, andra sätt att arbeta på, men även andra slags berättelser. Vi är så starkt präglade av den västerländska synen och världsbilden. Men även hur betydelsefullt det är att möta människor som tror på något, som vill något. Som instinktivt säger ja.

Jila Mossaed, som bott i Hagfors, är nyinvald i svenska Akademien och har skrivit manus till Upprorets Poet.

FOTO: BJÖRN LARSSON ROSVALL/TT

Min sista kväll i Göteborg är det temakväll på Teater Trixter vid Masthuggstorget.

Gudinnor, kult, sekt eller kvinnosolidaritet? Om en växande rörelse bortom patriarkatets

verklighetsbeskrivning och skapelseberättelser. Hur bygger vi kvinnliga förebilder genom myt?

En kvinna i publiken säger; "Jag tror att männen måste erövra, kriga och härska för att de är avundsjuka på att det är kvinnor som skapar liv, som föder barn". I slutet av samtalet har en man i publiken delat med sig av sina tankar. Hur han ofta identifierar sig mer med kvinnor och har svårt med sin mansbild. Hur han skulle önska att vi pratade mer om vad det är att vara människa i stället.

Jag sitter på tåget på väg hem tillbaka till Värmland. Full av nya tankar och insikter. Njuter av den tysta kupén. Den grå filten som legat över himlen är borta och solen skiner in genom tågfenstret. Gnistrande snö ute på fälten. Jag tänker på hur konsten kan få oss att färdas till andra verkligheter och världar och därmed komma närmare oss själva och vår egen. Och hur allt kan skifta snabbt.

Sara Broos
sara.broos@nwt.se

